

[Hans Rasmussen.]

stiller forskellige varesorter i forskellige modeller, og måske er meget af det, som vi i daglig tale kalder industri, ikke andet end håndværk under et fælles tag. Den stigende konkurrence, vort erhvervsliv kommer ud for, navnlig fra Tyskland, skyldes utvivlsomt for en stor del, at udenlandsk erhvervsliv har benyttet efterkrigsårene til at gennemføre strukturændringer netop i deres erhvervsliv.

Ved en strukturrationalisering forstår jeg slet og ret en mere hensigtsmæssig fordeling af produktionen mellem de enkelte virksomheder, således at disse enkeltvis kan specialisere sig i detaldele, der færdige kan gå ind i det endelige produkt, hvorved man bedre kan udnytte den enkelte virksomheds kapacitet og muligheder og navnlig få udført arbejdet dør, hvor det viser sig at være mest hensigtsmæssigt.

Mange erhvervsdrivende har givet tilslutning til de tanker, som Industrirådets formand har fremsat vedrørende nødvendigheden af en strukturrationalisering, men det ligger utvivlsomt sådan, at man ikke har sat noget positivt ind for at løse spørgsmålet, og man har vel navnlig undskyldt sig med, at det danske marked var altfor lille til en almindelig specialisering. Jeg skal ikke benægte, at landet som sådant ikke hører til de store, men i de bestræbelser, man nu har indledt for at skabe et fælles nordisk marked, ligger dog, at det nu må være realiteten nærmere at gå i gang med visse ændringer i vort erhvervsliv.

Det er ikke min opfattelse, at staten skal være barnepige for vor industri og vort erhvervsliv, for jeg tror, at et samarbejde mellem arbejdsmarkedets to parter, arbejdsgiverne og arbejderne, i høj grad vil kunne hjælpe til en gennemførelse af den påkrævede strukturrationalisering. Jeg henviser i denne forbindelse til, at man på de enkelte virksomheder rundt om i vort land har fået gennemført ordninger med samarbejdsudvalg, ligesom der er nedsat et produktivitetsudvalg, hvori arbejdsgivere og arbejdere er ligeligt repræsenteret.

Det er også min overbevisning, at kunne vi mellem arbejdsmarkedets parter få indført nedsættelse af brancheudvalg, således at de enkelte brancher indenfor deres eget område kunne tage problemerne op, var

spørgsmålet overladt netop til de folk, der havde forstand på deres fag, deres arbejde, og som måske kunne pege på, hvorledes man måtte ordne den rimeligste fordeling såvel af arbejdskraften som af selve arbejdet.

Selvfølgelig er det givet, at kunne arbejde med en almindelig strukturrationalisering gennemføres frivilligt mellem organisationerne uden indgreb fra statens side, var det langt at foretrække. På den anden side må sikkert det offentlige her tage et initiativ ud fra helhedens interesse i det danske samfund og virke med til at skabe de mest hensigtsmæssige rammer for et sådant samarbejde.

Indenfor produktivitetsudvalget har jeg forstået, at det er hensigten at tage en lang række brancher op til nærmere undersøgelse, og disse undersøgelser må vel sluttelig resultere i forslag til ændringer i vort erhvervsliv.

I en sidebemærkning vil jeg gerne pege på, at i lovforslaget om monopoler er det udtrykkelig fremhævet, at forbudet mod aftaler kun skal gælde, når de er samfundsmæssigt skadelige, og i trustkommissionens betænkning er det udtrykkelig fremhævet, at man bør tilskynde aftaler om strukturrationalisering, hvis det kan sikres, at disse aftaler ikke medfører udnyttelse af forbrugerne, hvad jeg går ud fra må være en selvfølge.

Indenfor produktivitetsudvalget har man drøftet forslag til ændringer i enkelte brancheforhold, men herudover er det min opfattelse, at der ikke er sket mere. Vi må nu i gang med at finde frem til den form, der sikrer, at de enkelte brancher følger forslagene op og søger at realisere en del af ideerne, da vi ellers må forudse, at alt undersøgelsesarbejdet er ganske spildt. Hverken den høje regering, folketinget eller erhvervslivet kan sidde og vente på det tidspunkt, da vi som følge af konkurrencen udefra bliver tvunget til at foretage strukturændringer. Vi bør ikke her indtage en afventende holdning, for det kunne meget godt tænkes, hvis vi ikke forstår, hvilke hensyn til vort erhvervsliv tiden kræver af os, at mange virksomheder senere ikke blev i stand til at klare sig, og hvad det ville medføre af arbejdsløshed og sociale ulykker, behøver jeg ikke nærmere at